

**Gezamenlijke deelname aan de
gemeenteraadsverkiezingen 2026**

**gemeenteraads-
verkiezingen '26**

**GROEN
LINKS PvdA**

Gezamenlijke deelname aan de gemeenteraadsverkiezingen van 2026

Jullie hebben als GroenLinks en PvdA besloten om samen mee te doen aan de verkiezingen onder één naam (door een Samenvoeging van Aanduidingen, SvA). Elk van jullie heeft op de Algemene Ledenvergadering (ALV) een verkiezingsreglement vastgesteld. Nu is het tijd om samen een verkiezingsplan te maken.

Stap 1

- Neem uiterlijk in december 2024 een besluit over de gezamenlijke deelname met een SvA.
- Stel een gezamenlijk verkiezingsreglement op als besturen en bespreek dit op de ALV met de leden: óf tijdens dezelfde ALV waarin het besluit over de gezamenlijke deelname valt, óf tijdens de ALV in 2025 waarin ook het verkiezingsplan wordt besproken (zie stap 2).

Stap 2

Samen stellen jullie een verkiezingsplan op. Dit plan moet de volgende onderdelen bevatten:

1. Een planning tot en met de gemeenteraadsverkiezingen van 2026
2. Opdracht voor de programmacommissie
3. Opdracht voor de kandidaatstellingscommissie;
 - a. Profiel/vacaturetekst gemeenteraadslid
 - b. Profiel en procedure lijstrekker
4. Afspraken over de campagneorganisatie en budgetten (volgt)

Stap 3

Bespreek het verkiezingsplan uiterlijk in april 2025 met de ALV.

Kandidatenlijst- en lijsttrekkersprocedure bij gezamenlijke deelname

Het proces voor het opstellen van een gezamenlijke kandidatenlijst tussen GroenLinks en PvdA bestaat uit drie belangrijke fases: het vormgeven van het proces, de uitvoering, en de kandidaatstellingsprocedure. De besturen spelen een belangrijke rol in elke fase, door de benodigde beslissingen voor te bereiden. Deze beslissingen worden vervolgens door de leden vastgesteld tijdens de Algemene Ledenvergaderingen (ALV). Hieronder vind je een overzicht van het proces, waarbij de genoemde data richtlijnen zijn.

Stap 1.

Er zijn drie mogelijkheden voor de kandidaatstellingscommissie :

- Een gezamenlijke kandidaatstellingscommissie en gezamenlijk stemmen over de kandidatenlijst [bij voorkeur]
- Een gezamenlijke kandidaatstellingscommissie met afzonderlijke stemmingen over de kandidatenlijst
- Twee aparte kandidaatstellingscommissie, die na afzonderlijke procedures de lijsten 'ritsen'

De opdracht en profielschetsen voor de commissie worden besproken tijdens de gezamenlijke ALV besproken.

Stap 2.

- De besturen benoemen de leden van de kandidaatstellingscommissie en stellen hen voor op de ALV's.
- Zorg voor een diverse en ervaren samenstelling van de commissie.
- De kandidaatstellingscommissie bestaat idealiter uit 5 tot 7 leden, die op voordracht van de besturen worden gekozen. De commissie stelt een werkwijze en tijdsplan vast.

Toelichting

Een sterke kandidaatstellingscommissie is belangrijk. Zorg voor duidelijke communicatie en een tijdige selectie. Er zijn twee opties voor de samenstelling:

- Optie A:

Gezamenlijke brainstorm waarin beide besturen samen leden kiezen om tot een brede consensus te komen.

- Optie B:

Als dat niet lukt, dragen zowel GroenLinks als PvdA elk 3-4 leden aan en kiezen zij samen een voorzitter.

1 Afzonderlijke stemmingen betekent dat een lid alleen kan stemmen over de kandidaten die namens die partij wordt voorgedragen. Een PvdA lid stemt dus over de kandidaten van de PvdA, een GroenLinks lid over de kandidaten van GroenLinks.

Stap 3.

- De kandidaatstellingscommissie voert de kandidatenprocedure uit en maakt een conceptlijst voor de ALV (zie voorbeeld procedure en opdracht kandidaatstellingscommissie)

Parallel of voorafgaand hieraan wordt de lijsttrekkersprocedure opgezet, met eventueel een lijsttrekkersverkiezing.).

Stap 4.

- Tijdens de ALV's nemen de leden een besluit over de ontwerpkandidatenlijst en het verkiezingsprogramma.
- De kandidatenlijst wordt vervolgens ingediend bij de gemeente.

Lijsttrekker

De afdelingsbesturen moeten bepalen hoe zij de lijsttrekker kiezen. Er zijn twee opties:

1. Geen lijsttrekkersverkiezing:

In dit geval kiest de kandidaatstellingscommissie (bij een gezamenlijke lijst) de persoon op plaats 1 van de conceptlijst, waarna de leden tijdens de ALV het definitieve besluit nemen. Let op: hier moet je rekening mee houden in de opdracht aan de kandidaatstellingscommissie.

2. Middels een lijsttrekkersverkiezing:

Deze verkiezing kan plaatsvinden tijdens een ALV voorafgaand aan de ALV waarin de ontwerpkandidatenlijst wordt besproken, of via een schriftelijke of online ledenraadpleging.

- Indien je geen gezamenlijke kandidaatstellingscommissie met gezamenlijk stemmen hebt adviseren we je de lijsttrekker te verkiezen middels een lijsttrekkersverkiezing.

Voorwaarden voor een ledenraadpleging:

Er moeten minimaal twee kandidaten zijn, en elke kandidaat moet minstens 10% van de stemgerechtigde leden achter zich hebben, of 50 handtekeningen als de afdeling meer dan 500 leden telt. Daarnaast moeten de kandidaten voldoen aan het profiel dat door het afdelingsbestuur is opgesteld en is goedgekeurd door de ALV.

Bij een lijsttrekkersverkiezing kun je ook kiezen voor een sollicitatiecommissie die beoordeelt of de kandidaten geschikt zijn en voldoen aan het gevraagde profiel om mee te doen aan de verkiezing.

Als je afdeling besluit een lijsttrekkersverkiezing met een digitale ledenraadpleging te organiseren, moet je dit vóór 1 april 2025 doorgeven aan Merel van Kempen op mvankempen@pvda.nl en Bastiaan de Leeuw via bdeleeuw@groenlinks.nl. Na deze datum wordt er een overzicht gemaakt van de afdelingen die een ledenraadpleging houden. Deze afdelingen krijgen dan meer informatie over de procedure, uitvoering en het gebruik van de ledenraadpleegtool.

Let op! Een ledenraadpleging voor de lijsttrekker kan alleen tussen 24 juni en 2 juli, of tussen 16 en 24 september.

Bijlage kandidatenlijst:

Uitgebreid onderscheid tussen de drie vormen voor het samenstellen van kandidaatstellingscommissie.

1. Een gezamenlijke kandidaatstellingscommissie en gezamenlijk stemmen over de kandidatenlijst

De besturen bepalen samen de opdracht voor de commissie, inclusief welke plekken op de lijst door welke partij worden ingevuld (volgens artikel 5, lid 3 van het gezamenlijke verkiezingsreglement). De commissie voert de volledige procedure onafhankelijk uit en komt met een conceptlijst. Vervolgens wordt de ontwerp-kandidatenlijst in een gezamenlijke vergadering vastgesteld, waarbij alle leden van beide afdelingen gezamenlijk stemmen over de kandidaten.

2. Een gezamenlijke kandidaatstellingscommissie met afzonderlijke stemmingen over de kandidatenlijst

Het verschil met optie 1 is dat de leden van beide partijen hier apart stemmen over de kandidatenlijst.

Ook in dit scenario stellen de besturen samen de opdracht voor de commissie vast, inclusief de plekken die aan elke partij zijn toegewezen. De commissie voert de procedure onafhankelijk uit en komt met een conceptlijst. Vervolgens stellen de leden van elke partij apart hun

ontwerp-kandidatenlijst vast. PvdA-leden stemmen over de PvdA-kandidaten en GroenLinks-leden stemmen over de GroenLinks-kandidaten. Dit is vergelijkbaar met de manier waarop de Tweede Kamerlijst werd vastgesteld.

3. Aparte kandidaatstellingscommissie die 'ritsen' na afzonderlijke procedures.

In deze optie stellen de besturen elk een eigen kandidaatstellingscommissie aan, en maken samen afspraken over de verdeling van de lijstplekken. Kandidaten solliciteren bij de commissie van hun eigen partij. De commissies voeren afzonderlijk hun procedures uit. Vervolgens stemmen de leden van de PvdA over hun conceptlijst en de leden van GroenLinks over de hunne. Na goedkeuring worden

de twee lijsten 'geritst' tot één gezamenlijke lijst, volgens de afspraken die de besturen vooraf hebben gemaakt.

Verkiezingsprogramma bij gezamenlijke deelname

Stap 1. Voorbereiding en Besluitvorming

- Leg in het verkiezingsplan vast hoe het verkiezingsprogramma voor 2026 wordt opgesteld en bespreek dit op de Algemene Ledenvergadering (ALV).
- Zorg ervoor dat het verkiezingsprogramma uiterlijk in december 2025 op de ALV wordt vastgesteld.

Toelichting:

De besturen van PvdA en GroenLinks maken samen een verkiezingsplan dat de leden op de ALV in april 2025 bespreken. Het is de taak van de leden om het verkiezingsprogramma definitief vast te stellen op de ALV.

Stap 2. Opdracht Programmacommissie [voorbeeld]:

- Stel een gezamenlijke programmacommissie aan die verantwoordelijk is voor het conceptprogramma. De commissie rapporteert regelmatig aan het bestuur over de voortgang.
- Het programma moet dienen als inhoudelijke onderbouwing van de campagne, richtlijn voor de fractie, basis voor coalitieonderhandelingen en als middel om kiezers te werven. Verder worden voorwaarden voor betrokkenheid van leden en belanghebbenden vastgelegd, evenals de rol van de lijsttrekker en het tijdsplan.

Stap 3. Samenstelling en Werkplan Programmacommissie:

- De commissie bestaat idealiter uit 5-7 leden, met een diverse samenstelling en expertise. De leden worden gekozen op voordracht van de besturen.
- De programmacommissie maakt een werkplan met tijdsplan en beschrijft hoe input van leden, experts en maatschappelijke organisaties wordt verzameld.

Toelichting:

Een sterke programmacommissie is essentieel. Zorg voor heldere communicatie en tijdige selectie. Twee opties voor samenstelling:

A. Gezamenlijke brainstorm: Besturen kiezen samen leden voor brede consensus. Lukt optie A niet, kijk dan naar optie B.

B. GroenLinks en PvdA dragen elk 3-4 leden voor aan met een gezamenlijk gekozen voorzitter. Stel een programmacommissie samen van 5 -7 leden, met een programmacommissievoorzitter, een huidig raadslid, een bestuurslid, een redacteur, leden met diverse expertises (zoals wonen en milieu), een lid van de vorige commissie en aanstormend talent. Zorg voor diversiteit in gender, leeftijd, achtergrond en deskundigheid.

De programmacommissie stelt eerst een werkplan op met een tijdsplan en beschrijft hoe leden, belanghebbenden en organisaties betrokken worden. De aanpak voor het verkiezingsprogramma hangt af van de lokale situatie, beschikbare tijd en de opdracht van het bestuur. Het Centrum voor Lokaal Bestuur (CLB) en het Wetenschappelijk Bureau van GroenLinks bieden een basisverkiezingsprogramma voor de gemeenteraadsverkiezingen 2026.

2. Inspraak en Inhoudelijke fases:

- De commissie doorloopt verschillende fases: kennismaking, verzamelen van informatie, prioriteren en schrijven van conceptteksten, en feedback van derden. Ook worden er verschillende momenten georganiseerd om input op te halen.

Toelichting:

Er zijn allerlei manieren waarop de commissie inspraak en betrokkenheid bij het schrijven van het programma kan creëren. Zorg er in ieder geval voor dat de commissie duidelijk de opdracht krijgt in gesprek te gaan met leden, bewoners, maatschappelijke organisaties en huidige raadsleden.

Belangrijk bij het opzetten van het werkplan en bij het plannen van de activiteiten is dat deze in een logische volgorde en op het juiste moment in het proces zitten. Bouw in ieder geval momenten in waarin je teruggaat naar het afdelingsbestuur en de leden om je eigen ideeën als commissie te toetsen.

3. Vaststelling Verkiezingsprogramma:

- Het ontwerpprogramma wordt ergens na de zomer van 2025 en uiterlijk in november aan de afdelingsbesturen aangeboden.
- Leden kunnen na publicatie van het conceptprogramma amendementen [voorbeeldprocedure] indienen, waarna het definitieve programma wordt vastgesteld tijdens de gezamenlijke ALV van GL en PvdA, waarna de kandidatenlijst kan worden vastgesteld.

Toelichting:

De afdelingsbesturen zijn verantwoordelijk voor een proces waarin leden de ruimte krijgen om amendementen in te dienen en de Algemene Ledenvergadering stemt over het uiteindelijk verkiezingsprogramma.

Let op! Het verkiezingsprogramma dient te allen tijde te zijn ingestemd alvorens de kandidatenlijst vastgesteld kan worden. Kandidaten hebben recht op inzien van het verkiezingsprogramma en kunnen, als ze zwaarwegende persoonlijke bezwaren hebben, een schriftelijk voorbehoud maken ten opzichte van onderdelen van het verkiezingsprogramma